اثر: ع. ع. رشیدی.

حقیقت مع النصیحت

فاعلاتن فاعلاتن فعللیل
سوزلرینه شول وزندر آڭلاعیل

ناشری:
شمس الدین حسینف ورثه‌سی
قزانده.

КАЗАНЬ.
Центральная Типографія
1916 г.

بر کیچ اویغاندم یوقومدان بیك عجب بر توش کوروب
گویا صحراده ایمش من برده سوزم چاپ توگل

شوندی کیلك صحراده بر آز ییرده گل‌لرده چه چه‌ك
بالقتب نورلاندرادور برسیده اوزون صاپ توگل

گل آراسنده عجب قومسز بچه حیوان‌ده بار
طاپطاب آشی گل چه چه کنی دیدم آیهای یاپ توگل

شول آراده چقدی گل‌لر آراسندان بر کشی
نورلی یوزلی آق صاقاللی قارط ایمشدر (۱) شاب توگل

قارطقه سوز قوشدم بو نیندی صحرادر أیتسه نه دیب
دیر بو علم صحراسیدر سینی بو اعجاب (۲) توگل

بو چه چه‌ك طاپطاب آشاوچی نیندی حیوانلار دیدم
دیدی نادان ملالاردور قورصاغی‌می قاپ توگل

دنیا قوروتقان شولاردور دین شریعتنی صاتب
دیب یوغالدی قارطده اویاندم توشم بی خاب (۳) توگل

بز تاتار نادان قالوغه کوب سببلار بیلگلی
بو جهالتنی دیمه سین اصلا اوزندان توگل

۱) شاب یکت معناسنده ۲) اعجاب عجبلاندرر معناسنده ۳) بی خاب یوقوسز توگل معناسنده

صاحبی مکاتبی ملا ذکی الله

نی اولوغ اورماننی کیسکان بالطه‌در هر کم بله
کیمده دیماس بالطه صاب اورمانی چنسندان توگل

شول کیسک اورمان کبك ایتکان بو تاتار ملتن
أوز آرابز داغی نادان ملا بوتاندان توگل

بر آولده بولسه ایکی ملا برسی نادان
عالمی ملتنی طارطر آلغه نادانندان توگل

اول ایکنچسی راقه کبك چیگرتور ملتن
آرتقه طابا ایسکی عادتکه بو هیچ فندان توگل

تاریلکه طوطار عوامغه قایسی نادان بولغانی
أوزینه اعوان جییوی هیچ آنك دیندن توگل

علمی باری مدرسه طوطسه اوقتسه بالالار
وسوسه قیلور نادانی علم اهلندن توگل

بایغورالار صایلی ملا کوب أچپ آرصلان سوتن
بیك نادان بولسه‌ده، دیلار علمی ئلی آز توگل

صایلاغانلاری عوام ابن عوام چپ چی نادان
یا نادان مخدوم بولور طوکغان ئررلیك یاز توگل

شوندی ملالار مداهن هیچ عوامغه لم دیمس
سوکسه‌ده عامی بوگار باش بو خورلق آز توگل

عامی‌لار سوکسه عالم‌نی بوده قوشاب سوگار
موندی بولغان ملانی کمده دیمس هماز (۱) توگل
یلطراماسه عوامغه قورقه اوکاز کیتودان
دین سونودان برده قورقمی دیمه بوش بوغاز توگل
بایغورالار مدرسه مکتبنی دوشمان کوره‌لر
شول فاناتیك ملاده مکتبکه هیچ دم‌ساز (۲) توگل
بولسه مکتب اول نادانلقدان اوقته آلمی ئوزی
بر معلم آلور ایدی اول آگا همراز (۳) توگل
ملا آلدرمی معلم کیته داخوتم دیوب
طمع قاپچغی سوتلگان برده یولارلیك توگل
یلطاغایلانب عوامغه نچه تورلی وسوسه
بیره بیره قوبا فتنه اصلا سونارلیك توگل
کوز باشنداان ایسکی مکتبنی توزاتیك دیب سویلار
باز یتار مکتب آچلماس سوزی سویلارلیك توگل
بایغوراغه طوك کوچانغه هم زمان قارونینه
ایلگه معلم آلیق دیب کیگاش ایتارلیك توگل
أیتسه فقیرلار معلم آلیق ایلبزگه دیب
ملا هم قارغی آلارنی هیچ‌ده توزه‌رلیك توگل

---

۱) هماز سوز یورتوچی ۲) دم ساز طن طارطوچی ۳) همراز سرداش معناسنده

اول جهنم آچقوچی ملا قولندەدور دیب
قورقه نادان عامی مسکین دیمه کوله‌رلیك توگل

شول مفتّن (١) ملالارغه قارامیچه قایسی ایل
آلا باشلادی معلم یخشی أش شرلیك (٢) توگل

حمد لله بو زمانده هر طرف علم اوقلور
دیمك اولور یوزگه بش کشی تمام نادان توگل

بو نادان توگل دیگان سوزم یازار اوقی بلور
تورلی فن بلوچی‌لار آز بارده شول لقمان (٣) توگل

نچه یل ظلمتده یاتقان اوشبو تاتار ملتی
کوز آچا باشلادی نادان دیگانی یوز صان توگل

چقدی بو کون آرادان بر آز ادیب هم شاعری
شکر ایتابز گرچه آلار افلاطون (٤) وبهمان (٥) توگل

بو صفتلو علم اوقولماق بعض بایلار همتی
چوق یاشاسون مال قازانسون گرچه نریمان (٦) توگل

نیچه میقروبلار قارالتقان ملتنی تیك طوطب
جیکگان اوز خدمتلرینه دیب عوام انسان توگل

اول جیگوچی‌لار نادان ملا مرید یالغان حاجی
هم صالا بایی نادان تیك آزغنه شیطان توگل

---

١) مفتن فتنه چعاروچی معناسنده ٢) شرلیك یاوزلق معناسنده ٣) لقمان ٤) افلاطون ٥) وبهمان اوچسی‌ده کوب بلوچی‌لار ٦) نریمان بیك بای باطر معناسنده

ملا حضرت بیلك طنچلاب یوقلاغان عمر بویی
مدرسه لر قایغوسن کورو آنارغه قول توگل
ئوزیده اول مدرسه‌دان قوری چققان بلمیچه
کشی بلگاننی بلورگه اولده بیت مایه‌ول توگل
بولسه ملا صیرغه‌اوشاولی معرفتدان سوت بیرور
قالغان اول حیوان‌او گوزدای اوزینه‌کوره‌اول توگل
مدرسه‌گه معرفتکه قارشی طورمی نیشله‌سن
معرفت آندی کیباك باش کره طورغان یول توگل
عمری اوتکان ایکی قایغوده بوغاز برلان کسه
آنڭ اوچون شولار اوگلق مقصودینه صول توگل
اسمیده (١) عبدالقفا (٢) عبدالجفا (٣) عبدالفروج
بو صفتلار بارده بولغاچ کمده أیتماس شول توگل
همتیدر قورصاق اوستر و طاغنده بای بولو
ملتینه فایداسی یوق مین دیالمیم غول(٤) توگل
هیچ مروّتسز نادان بای بولسه‌ده أش‌اوگای توگل
عمرینه برنگی آشاب مال جیسه‌ده‌اول بای توگل
بای بولام دیب دین‌اوچون برتین ده بیرمی یورسه‌ده
آچلی طوقلی عمر ایته‌ییگانی بالده مای توگل

---

١) عبد القفا بوغاز قلی جیلکه قولی ٢) عبد الجفا جفا قولی
٣) عبد الفروج فرجلار قولی ٤) غول شوره‌لی معناسنده

بوش فرضدان چوما دیڭگزگه چقارا انجو مال
اما دیڭگزگه کرالمی توبی تیران صای تو گل

طوتا هر عالم نی دوشمان مدرسه‌ده یوق غمی
فرعونده بولور ایدی مصرا آڭا جای(١) تو گل

قرطولی آشلق چاچار یوق عشری هم بیرمس زکات
باشنه قونغان قارغه چاوکه هیچ بری همای(٢) تو گل

بایدان آلداب مالده آلسه أته چی اوینار قوبز
یورطی یازلسه قوبزدان چقمی طاوش نای(٣) تو گل

شولده نادان ملاغه ایبده‌ش بولب ملت سوگار
قارشی قایتور برسینه یشن یوزلاری بیت آی تو گل

معرفت‌که قارشی طورغان نڭ بری نادان مرید
گویا اول آلغان جماح بیلیتی هیچ یالغان تو گل

بلماس ایمان دین شریعت آڭلاماز حلال حرام
لا ابالی(٤) دییور ایدی پولشه داغی پان(٥) تو گل

قیلغان اعمالی حسد دور ربار شوسی بارده بار
تن سیمرتکان چراق أشده پاکلانورلق قان تو گل

یورمه یوقغه آط آرتب اوز ایوکده قیل عمل
دیسه‌لارده آڭلاماز سوز آڭلی طورغان جان تو گل

---

١) جای اورون معناسنده ٢) همای بر یخشی قوش اسمی ٣) نای قورای معناسنده
٤) لا ابالی چرکانمی من معناسنده ٥) پان بایار معناسنده

توبه‌سی نادان مریدنڭ‌در طهارتسز نماز
الله نی آلداب یورولردین توگلده ایمان توگل

اوغلی قزی آچ یالانغاچ ئوزی ایشانغه یوروب
آرقه قاشتسه‌ده اول قورچانغلی حیوان توگل

معرفت حقانیت حکمت‌که دشماندور مرید
تن‌لارنده جان یوری شیطانغه ئلی قربان توگل

معرفت‌که قارشوچینڭ برسیدر نادان حاجی
یخشی کشی صانار ئوزن بوده حق وجدان توگل

قایسی حج‌غه بارا‌ده بتدی یازغم ایندی دیب
آصراون کوچلاو یارامی اول قوقانغه خان توگل

الله اوچون حج‌ده یوق توبه‌ده یوق بارده ریا
حج ماچیسینه طوطارغه آصراوده بیك سچقان توگل

برده عارلانمه سکه بیت‌اول عار ناموسنی بلمه‌گان
کوزگی واطماسقه‌بیت آنڭ آغزی قیغایغان توگل

قایسی بایدان بوروچ آلوب تولامی حج‌غه باروب
یورسه‌ده حیوان بلان بر دیمن اول انسان توگل

مونا کملار ملتنگنی قینی‌لار طوقماق بلان
بارمه آلغه باش کوتارمه دیب بوسوز یالغان توگل

شول نادان ملانی مریدنی نادان حاجینیده
کیترو انصافقه مشکل گوده‌گنه جان توگل

کور مرید نادان حاجی هم سنده نادان ملا کور
عبرت آل یاط ملت اهلی کوبسی نادان توگل

مدرسه‌گه بیر بالاڭنی اوقسون طوطسون قلم
قالماسون باطب جهالتکه بیلك اول حیوان توگل

طورماغز مال قزغانب هر تورلی فندان آل کتاب
یخشی اوقسون عالم اولسون بو نادانلقدان توگل

ملت آرتقه قالا بایلق برله علم بولماسه
ملت آقصاب صوقرایب قالسه‌بیلك آز خسران(١) توگل

بو ضعیف ملت یتا کچی بولماسه قایده بارور
ناموسك بولسه بو بلام دییولار وجدان توگل

باشده اسلام ملتندان ئورنه‌ك آلغان باشقه‌لار
آلغه چقغان هر برسی دیمه بو برهان(٢) توگل

شول اوقونك قوّتنك طولدی دنیاغه هنر
چن طاطار بولساڭ طرش کیل سنك طوگغان قان توگل

علمی بولغان بای بالاسی بر وقت قالسه فقیر
توفیقندان یازماسه اول بر وقتده خور توگل

---

١) خسران زیان کورو معناسنده ٢) برهان دلیل معناسنده

بای بالاسیده بولوب اوقومیچه قالسه نادان
اوقغان یارلی بالادان ذره مقدار ضور توگل

مدرسه مکتبده یوروب بیك طرشب اوقسه
شوندی اوقغان بالا دنیا آخرت مقهور توگل

طرشبده تعلیم آلوب معلوماتلی بولسه اول
کوب نادان قالغان امام‌لار کبك اول مغرور (۱) توگل

علمی بولوب توفیقنده بولسه طاغن اول بالا
عصمتی بولسه فرشته‌داننده بلکه دور (۲) توگل

اوسطا بیکه‌گه پولان پیطراج طاشب قالسه نادان
قویمه اخلاص اول بالاغه اول سرور هم نور توگل

مدرسه‌ده‌ده شایاروب عمرن اوتکارگان بالا
یارلی میدر بای میدر هیچ شفقة منظور (۳) توگل

خلق آراسنده یمان دعوالی باردر بر نزاع
اولده مدرسه صالودر یوقسه باشقه أش توگل

هم آنارغه بر معلم قویو دیسالك شاو کیله
أیته‌لر اول یه‌ش معلم ملا بزغه ایش توگل

ملا بز اوقتادر الب بی ابجد هم ایمان
آفتیه‌لك قرأن اوقتا برده دیندن طش توگل

۱) مغرور الدانمش معناسنده ۲) دور یراق معناسنده ۳) منظور قارالمش معناسنده

اوقتـا قزلارغه آبصطای ملیکه سیف الملك
طاغیده یوسپ زلیخا قایسی مونلك خوش توگل

کور نادان عامی حالن بلمی نیلار سویلاب طوره
بلمی اوقتقان بالاسن کم دیماس بایغوش⁽١⁾ توگل

اون یل اوقب یـازو طانماساده قایغرمیدر
مدرسه‌ده طوردی اوغلم دیر بو تونلای بوش توگل

دیر بـله نمـاز تیراسن اچنه کرالمـاسه‌ده
کوزلی تونلك بولغان اوغلی چن چنندان بوش توگل

دنیانی بوزغان نادان ملاده ایه‌چی باغوچی
شول سببلی بو زمان تیز یاقطروی تام توگل

بو مفتن‌لار بـازاری بتسه بر آرتقه قالب
اویغانور تیز یاش یگت‌لار ملت ئلی خام⁽٢⁾ توگل

اُطْلبُوا الْعِلْم مِنَ الْمَهْد اِلَی اللَّحْد نی⁽٣⁾ کور
کمده اُیتماس بو حدیثنی هر کشیگه عام توگل

بو زمان گر آطلاسه‌ده آلغه طاباکون صایون
علم آنی قووب بیتار یراقده بولسه شام⁽٤⁾ توگل

قایده شام ایندی یمن عمان نی باصدی بو علم
هم محیطقه کردی اول بیرمان⁽٥⁾ سیام، آننام، توگل

---

١) بایغوش یابالاق ٢) خام چی طونك ٣) اطلبوا العلم من المهد الی اللحد علم ایسکنی، انتا گز بیشکدن لحدکه کرو وقتقه‌چه دیگان سوز. ٤) شام بر شهر اسمی ٥) بیرمان، سیام، آننام، آزیاده اوچ مملکتدر.

تورلی فن لارکه کرش حکمت سویله شاعرده بول
دیمه بولماس بولدرالمام مین مجید(١) توقای، توگل

سین چبش‌لکدان قوطولده یا طاوق بول یا آتچ
سینك جان بار بیت قیملدا ایندی سین قوقای توگل

بول بشیری، بول رحیمی، بول نجیب، عونی شهید،
دیمه خورلانام بولارغه ایپاروکه مین طای توگل

قالسون آثارك جهانده توپراق آستنده ئوزك
یا طاچاق بولسا کُلك دوستم هر بر انسان حی(٢) توگل

بولسه قولکده قلم بولماس کوراك میطلاك سنك
چی نادان قالوب کوراك میطلا تو تو اوکای توگل

سین حساب قیل کملار احیا قیلماغان ئوز ملتن
سنده طرش بر هنرکه دنیا غفلت جای(٣) توگل

همتی بولغان یگت دیگمز کیچار طاغلار تیشار
بارده علم قوّتیدر دیمه مین بیت بای توگل

دیساگز نیك ملت اسلام آلغه یخشی آطلامی
آطلار ایدی آلده ضعفینه سبب‌لر یوق توگل

بوسبب‌لرنی قویاشدای معرفت نوری بلان
کیبتروب آلور ایدك اول ایرته توشکان چق توگل

---

١) مجید توقای، بشیری، رحیمی، نجیب، شهید، هرقایوسی شاعرلار اسمی
٢) حی ترك معناسنده ٣) جای اورون معناسنده.

ياكه حكمت هم حقيقت صولارى بلان يووب
پاكلار ايدك اول توزان توپراقده هم باچق توگل

يخشى سوزلار برله يومشارتوب كويدر رگه آنى
يوق ايته رگه تيز گنه فاصفورلاغان مامق توگل

منشاءى[1] ذاتاً[2] جهالت[3] صفةً[4] كبر[5] وعناد[6]
بولغان ئوچون اوتماس آچى سوزده آطقان اوق توگل

بو ناچار اسباب بته ر بر كون تمام ئولب كيته ر
ديب حسابلاب بولميدر طوقسان يه شه ر قارتچق توگل

ئلده شكر ايتام بر آز ئوز اوزلگندان يوغالا
ايسكى يللارغه قاراغانده بيكوك آنچوق توگل

بر سبب شول ايسكيدان قالغان ناچار عادت كيله
سويلاگاچدين كملك ايتماس اوشبوسوزنى حق توگل

قارط نادان ملا بالاسى اوقوميچه امام بولو
ملت اسلام غه ميقروب هم قارالق آق توگل

نچه يل مدرسه ده ياطسه ده هيچ اوقماغان
اوقور ايدى ذاتا اول نادان علم گه احق[7] توگل

مونده بولماس مدرسه قايغوسى بارى قورصاغن
طوطرودور گرچه ئوزى شان توگل هم باق[8] توگل

---

١) منشاءى طووب اوسوى ٢) ذاتا ذات يوزندان ٣) جهالت نادانلق
۴) صفة صفت يوزندان ٥) كبر تكبرليك ٦) عناد قارشيلق اوجتليك معناسنده.
٧) آحق تيشلى معناسنده ٨) باق نفت صاوتى.

علمی بولغان عامی اوغلی بولسه‌ده بولسون امام
اول نادان مخدوم دیگان ملتکه هیچ رونق(١) توگل

بزنی کوب ملتدان آرتقه قالدروچی شول نادان
یخشی آڭلار بو سوزمنی کمده کم احمق توگل

آچولانماسن نادان مخدوم بو سوزلرنی کوروب
بو حقیقت سوزلریدر باشنه طوقماق توگل

بر سبب هم عامی اوغلی‌نڭ نادان ابن نادان
ایلگه امام بولماقیدر بو سوزم گزاف(٢) توگل

بو نادان مخدومدان آرتق ملتن صازغه باصار
بار عمرگه کوزون آچدرماس ایدی صرّاف(٣) توگل

بولا آنڭ اقرباسی هر بری عالمگه ضد(۴)
أشلاری چولماك واطودر بریده خزّاف(٥) توگل

بیلگیلی بولسه نادان امام دوس ایشی کوب بولور
تاریلکه طوتار عوامغه اشده‌ده خلاف توگل

ملت اسلام میقروبی جاهل امام مرید بولوب
یاشره نادانلغن اول اما کوڭلی صاف توگل

اوشبو جاهل فرقه دایم معرفتکه ضد بولور
بایلاری مثل خطافدر(٦) بریده خطاف(٧) توگل

---

١) رونق بیزاك معناسنده ٢) گزاف یالغان معناسنده ٣) صراف آقچه آلشوچی
۴) ضد خلاف ٥) خزاف چولماك یاصاوچی ٦) خطافدر شیطان ٧) خطاف قارلغاچ معناسنده

قومی أیتسه سن قضأ (١) حاجت ایتمی طور دیوب
نادان امام طورور اوچکون قارنی ششار لاف (٢) توگل

بر سبب شول بیلك نادان اوقماغان بای قزنی
ملا آلوی مال اوچون بر مودی یخشی حال توگل

آناسی بولسه نادان بولا بالاسیده شولای
نیندی بولسه‌ده یارار دیمه بو مایلی بال توگل

کوبمی آغارتور عالم نسواننی بو نادان خاتون
اونده یارمه تیرمنینه قویا طورغان ۋال توگل

بولسه‌ده نادان اوقتورمن دیوب آلمه آنی
تیز بوگالماس سن سین آنی قاراماده طال توگل

مالی بولور بای قزینك یورط صالور آطصیر بیرور
دیب قوانمه بوده منتسز بولورلق مال توگل

آتاسیده بر سببدان ایندی کوب بیردم دییور
خاتونك أیتور بارده أوزمدان سین کیترکان شال توگل

عصمتی علمی وعفتی أوچون آلساك خاتون
سکا رحمت نك نچه میلیون پوطیده ژال توگل

خاتون آلساك علمی بولسون ملتگه فایدالی
هیچ ناداندان فایده بولماس بزگه اول کوز قاش توگل

١) قضاء حاجت طشقی یوموش ٢) لاف بوش سوز معناسنده.

دیمه یارلی دیمه یه مسز علمی بولسه بیلك گوزال
قاچ طاغن منتلی بایدان اولده طاطلی آش توگل

علمی بولسه خاتونگننگ طاغی پاك بولسون اویاو
تون کونی یوقلارغه اول نیگز گه صالغان طاش توگل

بلماسه پاکلکنی قالسه معرفتدین طاغیده بوش
شوندینی آلساڭ کمك أیتور سین عقللی باش توگل

دیمه شادرا دیمه قارا علمی بولسه آق بولور
آل قزل بولب نادان بولسه سڭا سرداش توگل

بولسه نادان بولسه چرکن صورتی هم سیرتی
آندینڭ ملتکه فایده بیرگانی هیچ فاش توگل

آلمه زنهار اوقماغان چپ چی نادان بای قزن
آڭلا کیبباك باش توگل سین اول سڭا یولداش توگل

کوب کورنه ملا بلان ملا خاتوننده کیڭاش
اوغلی مخدوم ملا بولسه اولکه عوامدان توگل

یاکه عامی اوغلی بولوب اونده بولسه ایلگه امام
آتا آناسی کیڭاش ایتار هیچده وجداندان توگل

قایدان آلیق اوغلبزغه اوسطا بیکه بای قزن
ئلله آلیقمی بای چواشدان گرچه اخونددان (١) توگل

---

١) اخونددان دین قرندشدان معناسنده

خاتونی ایتور بای چواشدان آلساق ایل آچولانر
یاط جنسدان آلدی دیرلار بو بیت احساندان توگل
ایری أیتور خوش آلای بولسه آلیق شول بای قزن
قرهم اورمانڭ کیبان کوب اوزی یاطصاندان توگل
خاتونی أیتور بیك یارار شول کوب بولور بایدان بولاك
اوغلبزده مالّلی بولور دیمه مال جاندان توگل
شول کیگاش بلان آلورلار چپ چی نادان بای قزن
تیك چواش بولماسقنه شول خورلانورلق جان توگل
کوب نادان بایڭ قزی نادان قالولارغه سبب
ملاسی أیتکان کوب اوقتمه اوقتو جائز توگل
قز بالانی کوب اوقتساڭ یاش یگت که خط یازار
دیب آنی قورقتسه‌ده هیچ یاری طورغان سوز توگل
بای قزی اوقماسه‌ده خطده یازا بلمه سه
تیز قاوشه یاش یگت که یاز کونی بیت کوز توگل
اول یوروب خدمتچی لار بلان أدبدین بوش قالوب
بیك یمان تلگه عادتلانور اویالور یوز توگل
تلینه نی کیلسه شونی سویلار اویالماس بی ادب
ملا آنی آلماسه‌ده آچ توگل دریوز (١) توگل:

---

١) دریوز کلانچی. معناسنده.

اول نادان باينك نادان قزى بولور ايلگه قضا
بولسه ده اول كوزلى كيسكه كوره طورغان كوز توگل

اول نادان مخدوم دخى عامى نسب جاهل امام
آلدانب اول كيسكه نى آلوى هيچ فيروز[١] توگل

اوقسون قزلارده بلسون تورلى فن طوطسون قلم
دين ودنياسينه علم اوقمق ضرر توگل

الخبيثات للخبيثين[٢] طيبون للطيبات[٣]
بولسه نادان قزغه اوقغان يگت هيچ يار توگل

اوقوماغان قز صووق صالقن طبيعتلى بولوب
اوقوغان عالم يگت كه يارطى تيڭ‌ليك يار توگل

تورلى ملت قز بالاسن اوقتورده بلدرر
بو تاتار قزلاريده اوقسه دنيا طار توگل

باشقه ملت قزلارى اوقب بارى منصب آلور
بز تاتار قزلارينه بونى سببدان عار توگل

بزده قزلارنى اوقتساق/منصب آلورلار ايدى
نى سببدان اوقوميبز بزده طوڭغان قار توگل

قز بالاغه علم اوقتونى حرام دييوچينى
كمده أيتور مينده أيتام ذره عقلى بار توگل

---

١) فيروز مبارك معناسنده ٢) الخبيثات لخبيثين پچراق خاتون قز پچراق ايرلارغه
٣) طيبون للطيبات يخشى ايرلار يخشى خاتون قزلارغه

طاغیده ناچارلق سویلاولار گازیت اوقو دیب حرام
بز بیلک آنی آشامیبز اول أولاکسه قان توگل

بیش مینوت اچنده ممکن بر گازیت اوقب چقو
عمرگنی ضایع ایتو دیسالک بو حسن ظن توگل

مؤمن‌نلک حالن صلاحقه حمل ایتو بر واجب أش
بولسه یوق غیبت بلان عمر اوتکارو وجدان توگل

اول گازیت بیرور خبر تاریخ وجغرافیه‌دان
هم سیاست اقتصاددان یوقسه چی نادان توگل

آنده بولور ادبیات بعضی‌نلک اشعاری(۱) هم
بو گازیتدان بر ضرر طاپماز اگر حیوان توگل

وقتنی چایناب عمرن اوتکارگان نادان ملا بلان
طولک کوچان باشلار گازیتدان معنی آلورجان توگل

وقومی اصلا گازیتده قولغه‌ده توشمی کتاب
صیرکبک آشاب تونی کون یوقلاوأوزی دان توگل

طاغیده نادانلق ناچارلق میدان آلغان بو وقت
چه‌ینی‌لار موسی بلان رضانی دیب مؤمن توگل

برچه آلارنلک مسلکنده بولماسامده مین أوزم
کشی‌نلک ایماننی تفتیش قیلوچی مین توگل

---

۱) اشعاری شعرلار معناسنده.

مین آلارنی مدح ایته‌من هر وقتده ذکر ایتب
اول ایکی نڭ أشلاری ملتکه اصلا شین[۱] توگل

نچه یوقلاب یالطوچی ملانی اویاتدی آلار
هر بری کتاب قاریلار مین توگل‌ده سین توگل

هر بری بوزدی کتابلاردان طاراقان پیچاتن
قوپدی یابشقان کاغزلار دیمه بو سوز چن توگل

قایسی‌سی تصویب[۲] اوچون هم قایسی ردینه[۳] جواب
أزلادی آقطارب کتابن قایسی‌در عینن[۴] توگل

سوکما گز موسی‌نی یوقغه هم رضاسنده شولای
مین بلام آلارنی مؤمن برسیده ایلمین[۵] توگل

ایللی یل یاتقان کتابلار کیشته‌ده قوزغالمیچه
کویه‌لار تیشکان کاغذن گرچه سچقان آص توگل

شوندی خور یاتقان کتابلارنی آلوب آرخیوه‌دان
قیلدیلار تفتیش جوابقه کمده کم اخلاص توگل

قایسی ملالار کتاب آقطارسه‌ده مایمول کبك
ماچی کوز گیگه قاراغاند انغینه اول ناس[۶] توگل

عمری اوتکان عید فطر عید اضحی‌نی قاراب
بیك وعظلاگان خلقنی صانب اوزن قاص[۷] توگل

---

۱) شین خورلق معناسنده ۲) تصویب درست‌لامك ۳) ردینه سوزینه قارشی توشارکه
۴) عینن شلپرمگان اعضالی ۵) ایامین روس عالم‌لاردان نیقولای ایوانویچ ایلمینسکی.
۶) ناس آدم معناسنده ۷) قاص قصه سویلاوچی.

سویلاگان قارون حالن خلقینه ضور عبرت ایتوب
ملاغه قزغاناماسن دیب آقچه سن کم عاص[1] توگل

قایسی لار موسی رضانی سویمی دوشمان کورسه ده
بو معاندلق حارلق کوب کشی گه خاص توگل

موسی کوب یازغان سویلاگان سوزلرینه چن جواب
سنده یاز بولسون دیماسلك بو جوابك راص توگل

بار طاغی استسقا کلاوی برده یغمور یاوماسه
آط صویب قر قربانی کیسسه ده اول قربان توگل

بوده نـادان ملالارنك رخصتندان بر کلاو
یوقسه بو عادت شریعت که یاری طورغان توگل

یارلیراق ایل بولسه ایلدان جیولور اون مای کوکای
یارماسیده بولا بوطقه غه بو هیچ یالغان توگل

موندی بدعت آشنی کوبراك صو بویننده پشرلور
أقدی طالاشب آشارلار دیمه قوطرغان توگل

ملالار قوزغون کبك بوطقه بلامق طوطرور
کمده دیماس موندی ملانی خدای اورغان توگل

کوب چواشلارده بولا طاوقده قاز صویب کلاو
بو قباحت أش بریده الله بیورغـان توگل

۱) عاص گناهلی معناسنده.

کونده بیش یرگا بارب ایل نعمتن آشاسه‌ده
نیك طویا بلمی دیوانه ملا آرق حیوان توگل

طاغیلن بار بیك ضور جهالت چه‌چلی نی تکفیر قیلو
چه‌چ نی قدر بولسه‌ده أوزون بیك اول دیندان توگل

اول طاقر باشلقنی اسلامدان صانار بواساق بوگون
نچه ملت چه‌چ کیتارگان برسیلن اسلامدان توگل

قصقه کیوملار کیوچینی سوگارگه یارامی
شریعت موندان زیان طاپمی بوسوز میندان توگل

بیك أوزون کیوم کیسه‌ده یوب ایکان دیب کوله‌گز
تلاسه نی کیار انسان اصلی بیك جندان توگل

هم کامه‌ر بیلاوچینیده بیلاگان زنار دیمه
اعتقادقه مبنی‌دور بو اولکم اهلندان توگل

کیسه بر کمسه صالامدان یا قامشدان اشلاپه
آشغب تکفیر قیلو دینی دلیلندان توگل

باشنه چالمه کیسون بورك کیسون یا أشلاپه
یا که فس کیسون دیو نص(۱) جلیلندان توگل

چالماسی طوبال کبك ملا کورام بو دنیاده
فدیه قوزغونی بولوب یوروی هیچ انصاف توگل

---

۱) نص جلیندان قرآن آیتندان دیگان سوز

موندە یازلغان جهالت هم قباحت بدعت أش
باردە نادان ملالاردە کوڭلی پچراق صاف توگل

شوندی ملالار معاند بو علم ترویجنه
اوقوچی اوقتوچینی سویمی پاك اصناف(۱) توگل

ئوزی بلمەگان اشینه منکر اولوب أولچه شر
قارغه چاوکه دیك شارلدار سوزلاری هیچ عاف(۲) توگل

أت أورر کروان کچار دیگان کبك یوق دعوادە
قارشی طورسەدە نادان ملا جهالت کاف(۳) توگل

مَاْلْخَوْلِیَاْ(۴) هم فَاْنَاْتِیزمَه(۵) وسوِیوریّەدان(٦)
باشنه صرغاو یابشقان هیچ نصیحت شاف(۷) توگل

بو حقیقتقه یازارغه کوب ایدی ئلی سوزلارم
طاشلادم قلمنی دییوب مین بارن وصّاف(۸) توگل

---

۱) اصناف صنفلار ۲) عاف عفو قیلوچیلق ۳) کاف یتەچك
۴) مالخولیا میداعی صرحاو ۵) فاناتیزمه طبیعت صرحاوی ٦) سوبوریه اعتقاد
صرحاوی معنالارندە ۷) شاف شفالی ۸) وصاف صفتلاوچی .

تمام